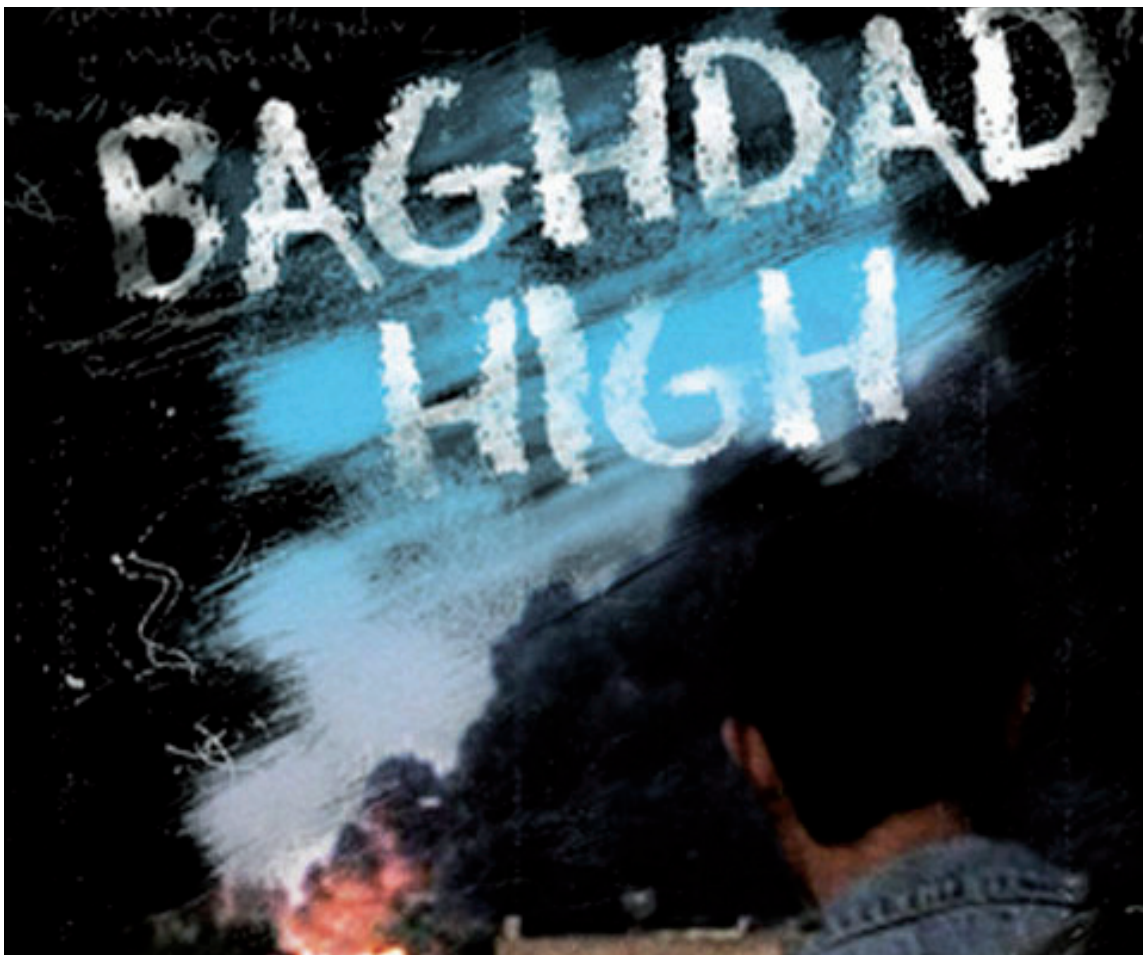

Boys from Baghdad High Bronnenblad

.....

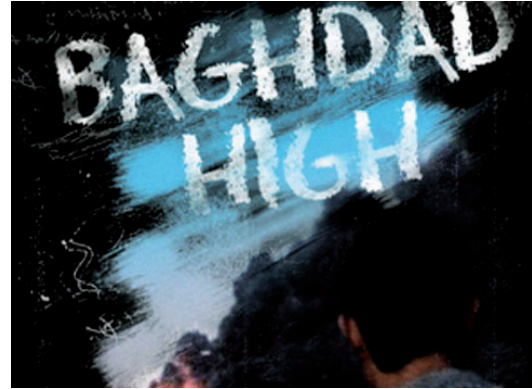
Regie: Laura Winter, Ivan O'Mahoney
Jaar: 2008
Duur: 47 minuten

Tussenuren Pakket **Onderbouw**

4/1040 **Kindsoldaten**

Inhoudsopgave

.....

1. Informatie over Irak
2. Geschiedenis van Irak
3. Golfoorlog II (2003-2010)
4. Bevolkingsgroepen
5. Schending van mensenrechten
6. Begrippen

Bronnen en links voor extra informatie

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

Over Amnesty International en Movies that Matter

Colofon

.....

1. Informatie over Irak

.....

Regeringsvorm: democratie
Hoofdstad: Bagdad
Inwoners: 30,7 miljoen
Religie: Moslim (97%)

Irak is een land in het Midden-Oosten, gelegen tussen Iran, Koeweit, Syrië, Turkije en Jordanië. In het zuidoosten grenst het land aan de Perzische Golf. De economie draait voornamelijk op olie. Meer dan eenderde van de olievoorraden bevindt zich de Koerdische Autonome Regio in het noorden. Irak exporteert dagelijks 1,9 miljoen olievaten, wat het land tot de elfde exporteur ter wereld maakt. Conflicten rondom de olie maken de regio echter instabiel en onveilig.

.....

2. Geschiedenis van Irak

De huidige vorm van de staat Irak ontstond in 1920, na het uiteenvallen van het Ottomaanse Rijk. De Britten namen de leiding over het gebied en bepaalden dat Irak een koninkrijk werd, met koning Faisal op de troon. Na tien jaar vertrokken de Britten uit Irak en werd het land onafhankelijk. Aan de monarchie werd in 1958 een eind gemaakt, toen militairen de hele koninklijke familie vermoordden en de Republiek Irak uitriepen.

In 1963 kwam de Baathpartij aan de macht. Saddam Hoessein werd in 1979 leider van deze politieke partij. Saddam regeerde als dictator. Wie hem niet gehoorzaamde, werd vermoord. Vijfhonderd partijleden werden ter dood veroordeeld. Een half miljoen mensen ontvluchtten halverwege de jaren tachtig de intimidatie en terreur van Saddam en zijn partij.

Irak was al lang verwickeld in een grensconflict met Iran. In 1980 uitte Iran kritiek op het Iraakse regime; als reactie voerde Saddam luchtaanvallen uit op het land. De Iraakse leider had zich echter vergist in de sterkte van zijn eigen leger en het verzet van de Iraniërs. In plaats van een korte aanval op Iran ontstond er een oorlog die acht jaar duurde. De oorlog werd pas beëindigd toen de Verenigde Naties beide landen opriepen het geweld te staken. Aan beide zijden had de oorlog honderdduizenden slachtoffers geëist.

In Irak zelf maakte de aanhoudende roep om zelfstandigheid van de Koerden in het noorden Saddam boos. In 1987 gaf hij daarom Iraakse veiligheidstroepen de opdracht achtduizend Koerdische mannen en jongens te vermoorden. Ook deinsden de troepen er niet voor terug om chemische wapens in te zetten, waarbij in totaal vermoedelijk zestigduizend Koerden de dood vonden. Bovendien werd tachtig procent van de dorpen in het noorden met de grond gelijk gemaakt, werd de landbouw volledig vernietigd en werden overlevenden overgeplaatst naar dorpen die onder controle van de regering in Bagdad stonden. De enorme schulden die Irak tijdens de oorlog met Iran had opgebouwd, maakten Saddam tot een bedelaar. De Iraakse leider smeekte zijn buurlanden Saudi-Arabië en Koeweit om hulp, maar toen zij weigerden werd Saddams houding richting beide landen steeds dreigender. Op 2 augustus 1990 beval hij zijn troepen Koeweit binnen te vallen en het land tot negentiende provincie uit te roepen. De Verenigde Staten reageerden meteen door een half miljoen Amerikaanse troepen naar Saudi-Arabië te sturen. Tegen hun moderne wapens kon Saddam zich niet verdedigen. Op 28 februari 1991 werd een wapenstilstand getekend. Irak moest de onafhankelijkheid van Koeweit erkennen, herstelbetalingen doen en toegang verlenen aan wapeninspecteurs. Deze wapeninspecteurs onderzochten of Irak zich hield aan de afspraak

2. Geschiedenis van Irak

.....

om geen nucleaire, chemische of biologische wapens te ontwikkelen. Toen zij deze wapens wel aantroffen, voerden de Verenigde Staten opnieuw luchtaanvallen op Irak uit, met als doel de locaties waar de wapens opgeslagen lagen.

.....

3. Golfoorlog II (2003-2010)

De aanloop

Op 11 september 2001 was de wereld getuige van een aanslag op Amerikaans grondgebied: 2 752 mensen uit tachtig verschillende landen vonden de dood toen twee gekaapte passagiersvliegtuigen het World Trade Centre in New York invlogen. Een derde vliegtuig werd het Pentagon in Washington ingestuurd. Een vierde vliegtuig stortte neer zonder het beoogde doel – het Witte Huis – te bereiken. Amerikaanse veiligheidsdiensten wezen al snel naar terroristennetwerk Al-Qaida. Als reactie op de aanslagen verklaarde president Bush *The War on Terror* en viel met het Amerikaanse leger Afghanistan binnen. Hier zou de leider van Al-Qaida, Osama bin Laden, wonen en zouden de terroristen van Al-Qaida worden getraind. Toen Bush eind oktober hoorde dat Al-Qaida bezig was nieuwe aanslagen te plannen waarbij waarschijnlijk chemische wapens zouden worden gebruikt, meenden Bush dat Saddam Hoessein hieraan meewerkte.

De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties eiste dat Irak zou meewerken aan wapeninspecties. Twee speciale teams van wapeninspecteurs gingen daarom in Irak op zoek naar nucleaire, biologische en chemische wapens. Begin maart 2003 vertelden zij de wereld dat ze nergens wapens hadden gevonden. De Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk waren echter van mening

dat Saddam onvoldoende had meegewerkt aan de wapeninspecties. Ondanks bezwaren van de VN-Veiligheidsraad gingen zij op 20 maart 2003 over tot de aanval. Hun argumenten: de massavernietigingswapens van Irak vormen een rechtstreekse bedreiging voor de wereld; er bestaan banden tussen Saddam en Al-Qaida; en Saddam bedriegt de VN-Wapeninspecteurs.

De oorlog in het kort

Na ruim een maand van bombardementen en grondgevechten, verklaarde president Bush op 1 mei 2003 dat de belangrijkste gevechten achter de rug waren. Het regime van Saddam Hoessein was gevallen, Bagdad was in handen van de Amerikanen, en de Britten hadden het zuiden van het land onder controle. Alleen van de massavernietigingswapens en Saddam Hoessein was nog geen spoor.

Nu stap één van de missie – omverwerping van de dictatuur – was gezet, stelden de Amerikanen zich ten doel de Iraakse economie te ontwikkelen en de democratie te vestigen. Er werd daarom een Iraakse bestuursraad aangesteld, die de bevolkingssamenstelling weerspiegelde: dertien sjiïeten, vijf soennieten, vijf Koerden, één christen en één Turkmeen. Deze bestuursraad zou tot aan de verkiezingen samen met de Amerikanen het beleid bepalen, een nieuwe grondwet opstellen en de begroting voor het jaar

3. Golfoorlog II (2003-2010)

2004 maken. Hoewel de Amerikanen successen boekten bij de politieke wederopbouw, slaagden zij er niet in de chaos in het land weg te nemen. Plunderingen, aanslagen en geweld tussen de Koerden, soennieten en sjiieten onderling en tegen de aanwezige Amerikanen waren aan de orde van de dag. Een van de oorzaken van de onrust lag in het feit dat de soennieten het er niet mee eens waren dat de sjiieten nu aan de macht waren. Sinds de oprichting van de staat Irak waren de touwtjes altijd in handen geweest van de soennitische minderheid. Daarnaast pleegden fanatieke aanhangers van Saddam Hoessein in Irak aanslagen op Amerikanen en eenieder die met hen samenwerkte. In september erkende president Bush dat hij de situatie niet meer onder controle had en vroeg de Verenigde Naties om hulp. Zij beslisten dat de bestuurlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden zo snel mogelijk aan de Iraakse bevolking moesten worden overgedragen. Ook wilden zij politiemensen trainen om de veiligheid van burgers op straat te verbeteren.

De arrestatie van Saddam Hoessein liet op zich wachten tot december 2003. In een kelder onder een boerderij vlakbij zijn geboortestad Tikrit werd de ex-dictator door de Amerikaanse militairen gevonden en overgebracht naar een basis vlakbij Bagdad. Na een proces van drie jaar, werd Saddam in november 2006 schuldig bevonden

aan misdaden tegen de menselijkheid en genocide en veroordeeld tot de doodstraf. Het proces werd door Saddam Hoessein als oneerlijk beschouwd. Hij zei door de Amerikanen in de gevangenis te zijn gemarteld en vond bovendien dat de Iraakse rechtbank te veel naar de Amerikanen luisterde. Ook Amnesty International maakte zich zorgen om de procesgang. Volgens de organisatie bemoeide de politiek zich te veel met het proces, waardoor de rechtbank partijdig en niet onafhankelijk was. Daarnaast veroordeelde zij het feit dat Saddam Hoessein het eerste jaar na zijn arrestatie geen toegang tot juridisch advies had en de vragen van zijn advocaten door de rechtbank niet goed beantwoord werden. Dat drie van Saddams advocaten tijdens het proces vermoord werden, was volgens Amnesty bovendien het bewijs dat het hof deze advocaten niet goed beschermde. Voorkomen kon echter niet worden dat het doodvonnis een maand later werd voltrokken. De massavernietigingswapens die president Bush als motief voor de oorlog had gebruikt, zijn nooit gevonden. De zoektocht werd in januari 2005 definitief gestaakt. Het andere argument voor de oorlog, namelijk de link tussen Saddam en Al-Qaida, werd in juli 2004 ontkracht. De *9/11 commissie*, in het leven geroepen na de gelijknamige aanslagen, verklaarde op dat moment dat er geen duidelijk bewijs van een link tussen Al-Qaida en Irak was gevonden. Op 30 januari 2005

3. Golfoorlog II (2003-2010)

.....

waren er voor het eerst in vijftig jaar verkiezingen waarbij burgers konden kiezen uit verschillende politieke partijen. Meer dan acht miljoen Irakezen brachten hun stem uit, waarmee volgens president Bush werd aangetoond dat de Iraakse bevolking de anti-democratische ideologie van de terroristen de rug toekeerde. Uit onvrede over de Amerikaanse bezetting, gingen echter maar weinig soennieten naar de stembus. Hierdoor behaalden de sjiiitische partijen 140 van de 275 zetels in het parlement. De Koerden behaalden 75 zetels, de overige twintig zetels werden verdeeld onder negen kleine partijen. De Koerd Jalal Talabani werd president.

In die periode leek Irak af te glijden naar een burgeroorlog. Dagelijks vonden burgers bij vuurgevechten en (zelf)moordaanslagen de dood. President Bush ontkende echter dat er een burgeroorlog aan de gang was. Toch besloot hij in januari 2007 dertigduizend extra militairen naar Irak te sturen. Van hen werd verlangd de sjiieten en soennieten van elkaar weg te houden, zodat het geweld zou afnemen.

De afloop

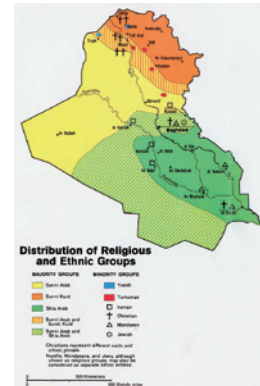
Sinds augustus 2010 zijn alle Amerikaanse gevechtstroepen weg uit Irak. Er zijn 56.000 militairen achtergebleven om het Iraakse leger te adviseren. Zij zullen Irak in januari 2012 verlaten. De terugtrekking van het Amerikaanse leger

.....

betekent niet dat zij de oorlog hebben gewonnen, maar ook niet dat er vrede is in Irak. Hoewel de veiligheidssituatie de laatste jaren is verbeterd, worden nog bijna dagelijks aanslagen gepleegd. In het land heerst opluchting dat de Amerikanen zijn teruggekeerd naar hun eigen land, maar ook woede en angst voor de toekomst. Angst dat het geweld van Al-Qaida en opstandige milities weer terugkomt, angst dat het Iraakse leger niet in staat is dat geweld te stoppen. Met de terugtrekking lijken de VS dan ook een risico te nemen. Het Amerikaanse volk heeft echter laten weten de oorlog niet meer te steunen. Zij willen niets meer met Irak te maken hebben.

4. Bevolkingsgroepen

Moslims

Soennieten en sjiieten zijn beide moslims, maar behoren tot verschillende stromingen binnen dit geloof. Geschat wordt dat binnen de islamitische wereld, die zich uitstrekt van Marokko tot Indonesië, 85 procent van de moslims tot de soennitische islam behoort, en 10 procent tot de sjiitische islam. In Irak behoort tweederde van de moslims tot de sjiitische Islam, en 35 procent tot de soennitische.

Christenen

Vóór het begin van de tweede Golfoorlog woonden er 1,4 miljoen christenen in Irak. Hoewel zij een minderheid vormden tussen de moslims, leefden zij rustig en vredig. Saddam Hoessein vertrouwde de christenen en benoemde velen van hen tot kok, chauffeur en ober in zijn paleizen. Na de val van Saddam in 2003 werden de christenen en kerken doelwit van zowel soennitische als sjiitische aanslagen. De meerderheid van de bevolking zag hen als ongelovigen en als handlangers van Amerika.

Nu Saddam Hoessein er niet meer was om de christenen te beschermen, vluchtte ruim een miljoen van hen naar het buitenland.

Koerden

Het Koerdische volk bestaat uit ongeveer 30 miljoen mensen, die verspreid over verschillende landen wonen. Negentig procent van de Koerden behoort tot de soennitische islam. De Koerden hebben hun eigen taal en cultuur.

De naar schatting vijf miljoen Koerden in Irak wonen voornamelijk in het noorden. In 1992 zijn de provincies Arbil, Duhok en Sulamaniya uitgeroepen tot de Koerdisch Autonome Regio. Deze regio heeft een eigen parlement en is in de praktijk onafhankelijk van de Iraakse regering, maar wettelijk nog wel onderdeel van Irak.

5. Schending van mensenrechten

Gevangenen

Duizenden Irakezen zitten zonder enige vorm van proces in de gevangenis. De meesten van hen zitten gevangen in detentiecentra van het ministerie van Justitie, Binnenlandse Zaken en Defensie. Deze gevangenis zijn overvol en de omstandigheden voor de mensen zijn slecht. Een groot deel van de gevangenen heeft gezondheidsproblemen. Ook worden zij gefolterd en mishandeld.

De meeste gevangenen zijn soennitische Arabieren uit het midden, westen en noordwesten van Irak. Zij werden gearresteerd omdat zij werden verdacht van steun aan de milities die tijdens de oorlog tegen het Iraakse leger en de Amerikanen vochten. Tijdens de oorlog hadden de Amerikanen de leiding over de Iraakse gevangenis. Medio 2010 werd de controle aan de Iraakse regering overgedragen. Amnesty International eiste verschillende keren, van zowel de Amerikaanse als de Iraakse regering, dat een aantal gevangenen zou worden vrijgelaten, tenzij er bewijs was dat de gevangenen misdaden hadden begaan. Hier is tot op heden geen gehoor aan gegeven.

Doodstraf

Irak hanteert de doodstraf. In 2009 rapporteerde Amnesty International dat ten minste elfhonderd gevangenen in afwachting zouden zijn van de doodstraf. De meesten van hen kregen geen eerlijk strafproces. De Iraakse autoriteiten geven geen informatie over de terechtstellingen, maar volgens Amnesty vonden er in 2009 minstens 120 executies plaats.

6. Begrippen

Soennieten en sjiieten

De stromingen binnen de islam zijn in de 7^e eeuw ontstaan als gevolg van een discussie over de opvolging van de profeet Mohammed. Na zijn dood in het jaar 632 meenden de soennieten dat er een opvolger moest worden gekozen. De sjiieten geloofden echter dat Mohammed zijn neef en schoonzoon Ali als opvolger had aangewezen. Omdat de soennieten in de meerderheid waren, werd Aboe Bakr (schoonvader van Mohammed) tot politiek leider van de moslimgemeenschap gekozen. Ali werd drie keer gepasseerd, en pas in het jaar 656 verkozen tot leider. Nog steeds zijn de sjiieten hier boos over.

Sektarisch geweld

Geweld tussen verschillende geloofsgemeenschappen.

Mesopotamië

In het Grieks betekent dit woord 'tussen de rivieren'. Het is het grondgebied tussen de rivier de Tigris en de Eufraat, en ligt grotendeels binnen de grenzen van het huidige Irak.

Avondklok

Een regering kan de bevolking door middel van een avondklok verplichten thuis te blijven. Het is dan voor voertuigen en voetgangers verboden zich op straat te verplaatsen. De maatregel is bedoeld om overlast op straat te verminderen. In Irak werd gedurende de oorlog vaak de avondklok ingesteld om te voorkomen dat sjiieten en soennieten 's nachts elkaars woonwijken introkken. Ook in Nederland geldt in sommige wijken de avondklok: in de Utrechtse wijk Kanaleneiland mogen kinderen onder de twaalf jaar na acht uur 's avonds niet meer naar buiten. Dit uitgaansverbod werd ingesteld nadat kinderen stenen hadden gegooid naar hun buurtgenoten. In Rotterdam worden kinderen die na tien uur 's avonds nog op straat rondhangen opgepakt door de politie. Ook al zijn deze kinderen geen criminelen, de politie vindt dat zij op het late tijdstip gewoon in bed moeten liggen.

Bronnen en links

.....

www.amnesty.nl/landenpagina

www.amnesty.nl/encyclopedia

Amnesty International (2010), New order, same abuses. Beschikbaar op: <http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE14/006/2010/en/c7df062b-5d4c-4820-9f14-a4977f863666/mde140062010en.pdf>

http://articles.cnn.com/2003-10-29/us/wtc.deaths_1_death-toll-world-trade-center-names?_s=PM:US

Tripp, C. (2002), Irak, een geschiedenis, Bulaaq Amsterdam

CIA The World Factbook (2010). Iraq. Beschikbaar op :
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

Boom, J. (2006), De contouren van een burgeroorlog. Beschikbaar op: <http://www.groene.nl/2006/9/de-contouren-van-een-burgeroorlog>

Iraqi Body Count (2010), Documented civilian deaths from violence. Beschikbaar op: <http://icasualties.org>

.....

Janssen, M. (2010), Christenen vrezen nieuwe burgeroorlog. Beschikbaar op: <http://www.frieschdagblad.nl/index.asp?artID=52350>

Grunsvan, van M. (2010), Exit onbekwame bezetter. Beschikbaar op: <http://www.groene.nl/2010/35/exit-onbekwame-bezetter>

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens is aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties om de basisrechten van de mens te omschrijven. In de verklaring staan de rechten die ieder mens altijd en overal zou moeten hebben. De volledige tekst is te lezen op www.amnesty.nl/uvrm.

-
1. Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren. 2. De mensenrechten gelden voor iedereen, waar ook ter wereld. 3. Je hebt recht op leven, op vrijheid en op veiligheid. 4. Slavernij is verboden. 5. Martelen is verboden. 6. Je hebt het recht om erkend te worden voor de wet. 7. De wet is voor iedereen gelijk en moet iedereen gelijke bescherming bieden. 8. Als je onrecht wordt aangedaan, heb je recht op bescherming. 9. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet. 10. Als je terecht moet staan, heb je recht op een eerlijke en openbare rechtszaak met een onafhankelijke rechter. 11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen. Je daden kunnen niet achteraf strafbaar worden gesteld. 12. Je hebt recht op privacy en op bescherming van je goede naam. 13. Je mag je vrij verplaatsen in je eigen land. Je mag ieder land (ook je eigen) verlaten. 14. Je mag vluchten naar een ander land, als je mensenrechten worden bedreigd. 15. Je hebt recht op een nationaliteit. 16. Je mag trouwen met wie je wilt en een gezin stichten. 17. Je hebt recht op bezit, dat mag niemand zomaar	van je afnemen. 18. Je mag je eigen godsdienst kiezen en daarnaar leven. 19. Je hebt het recht om uit te komen voor je eigen mening. 20. Je mag lid worden van een vereniging en een vereniging oprichten. Niemand mag je dwingen om bij een vereniging te horen. 21. Iedereen mag meedoen aan de verkiezingen voor het landsbestuur en zichzelf daarvoor verkiesbaar stellen. Het volk kiest de regering in democratische verkiezingen. 22. Je hebt recht op de economische, culturele en sociale voorzieningen in je land. Arme landen hebben recht op internationale hulp. 23. Je hebt recht op werk naar keuze, met een eerlijk loon. Je mag lid worden van een vakbond. 24. Je hebt recht op rust en vrije tijd. 25. Je hebt recht op genoeg inkomen om van te leven. Als je niet voor jezelf kunt zorgen, moet de overheid dat doen. 26. Je hebt recht op onderwijs. 27. Je hebt het recht om te genieten van kunst en cultuur. 28. Landen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechten kunnen worden nageleefd. 29. Je hebt plichten om ervoor te zorgen dat de rechten van andere mensen kunnen worden nageleefd. De wetten in je land mogen niet in strijd zijn met de mensenrechten. 30. Geen van deze rechten mag worden misbruikt om de mensenrechten te vernietigen.
-

Amnesty International

Amnesty International

is een internationale organisatie die zich inzet voor de rechten van de mens. Over de hele wereld heeft Amnesty 2,8 miljoen leden en aanhangers. Het hoofdkantoor staat in Londen. Daar worden de gegevens van over de hele wereld verzameld en bereiden de medewerkers de internationale acties van Amnesty voor. In bijna honderd landen zijn er afdelingen van Amnesty International, ook in Nederland.

Amnesty International is onafhankelijk. Acties en onderzoek worden betaald door leden en mensen die geld geven. Amnesty wil voor onderzoek en actie geen subsidie van de overheid, want als je geld krijgt van de overheid is het minder makkelijk om die overheid te bekritisieren als dat nodig mocht zijn.

Amnesty International is onpartijdig. Dat wil zeggen dat het voor Amnesty geen verschil maakt in welk land de mensenrechten geschonden worden. Mensenrechten gelden voor iedereen. Als die rechten geschonden worden, door welke regering dan ook, dan voert Amnesty daar actie tegen. Het zou tenslotte erg ongeloofwaardig zijn wanneer je van het ene land wel wat zegt en in het andere geval doet alsof je neus bloedt.

Movies that matter

Movies that Matter

is een internationaal expertisecentrum op het gebied van film en mensenrechten. Het organiseert het jaarlijkse Movies that Matter Film Festival en een maandelijks film- en debatprogramma in tien Nederlandse filmtheaters en speciale internationale vertoningen.

Movies that Matter is er ook voor scholen! Wij helpen films uit te zoeken wanneer u specifieke onderwerpen op school wilt behandelen, geven filmadvies voor verschillende niveaus en leeftijden, en helpen de vertoningen mogelijk te maken.

Movies that Matter @ school richt zich in eerste instantie op (alle niveaus van) het voortgezet onderwijs. Voor het primair onderwijs zijn enkele titels beschikbaar.

Colofon

.....

Redactie

Hanna Hilhorst, Katie de Haan

Eindredactie

Marcus Eshuis en Amnesty International

Ontwerp

Sazza

Vormgeving

Gezamenlijk Corvee

Movies that Matter Educatie

Margreet Cornelius (productie)

Sabrine Pouwels, (didactiek)

Mirjam van Campen (projectcoördinator)

Movies that Matter

Postbus 1968

1000 BZ Amsterdam

tel. (020) 77 33 624

educatie@moviesthatmatter.nl

Stichting Movies that Matter wordt ondersteund

door Amnesty International, V-fonds,

CultuurParticipatie, Democratie en Media, SNS

Reaal en VSB fonds.

Alleen te gebruiken voor educatieve doeleinden.

